

KITAIBELIA	I. évf.	pp.: 60-64.	Debrecen 1996. május
------------	---------	-------------	----------------------

Újabb adatok a Peszéradacsi Tájvédelmi Körzet flórájához

NAGY Tamás¹ – VIDÉKI Róbert²

(1) Kecskemét 6000 Borostyán u. 5/B. (2) Debrecen 4027 Domokos L. u. 32. 9.em. 39.

Dolgozatunkban a Turjánvidék térségében, nevezetesen a Peszéradacsi Tájvédelmi Körzet területén 1992-95 évben végzett terepbejárásaink során előkerült érdekesebb florisztikai adatokat ismertetjük.

A Turjánvidék növényzetének változásait kutatva szükségesnek tartottuk a korábbi adatok kigyűjtését és összevetését saját megfigyeléseinkkel. E munkában nagy segítségünkre volt a The flora of the Kiskunság National Park kiadvány (szerk.: SZUJKÓ-LACZA J., KOVÁCS. D., 1993).

Az adatok felsorolása rendszertani sorrendben SIMON T. (1992) sorszámozását követi. A fajok előfordulásainak felsorolása során – amennyiben rendelkezésre áll – először a The flora of the Kiskunság National Park kiadvány (1993) az általunk vizsgált területekre vonatkozó adatai kerülnek ismertetésre, (ha a megfigyelési év zárójelben van, akkor irodalmi közlésből származik, ha nincs, akkor a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárának Herbáriumában megtalálható gyűjtőlap igazolja meglétét), majd ezt (*dőlt betűs szedéssel*) saját, évszám nélküli adataink követik. A ritkább fajok esetében a felsorolás azok becsült egyedszámát is tartalmazza.

Az adatgyűjtés a következő településeket érintette: Kunadacs térségében: Alsóadacs, Dámányadacs, Kisadacs, Homok-dűlő területek, Kunbaracs: Szálmalmi dűlő, Tatárszentgyörgy: Szabadrét, Kunpeszér: Jónástelek, Alsópeszéri rétek, Felsőpeszér.

Florisztikai adatok

P 17. *Ophioglossum vulgatum* L.: *Tatárszentgyörgy: Szabadrét*

P 26. *Thelypteris palustris* SALISB.: *Kunadacs: Dámányadacs: Tőzeges*

33. *Adonis vernalis* L.: *Kunadacs: Alsóadacs: a volt helyi TVT-en a Temető-domb DNY-i oldalán ill. az É-ra lévő domb ÉK-i oldalán*

54. *Ranunculus lingua* L.: *Kunadacs: Alsóadacs: a volt helyi TVT-en- a XXI. sz. csatorna és a XXII/b. sz. csatorna csatlakozásánál*

77. *Nymphaea alba* L.: *Kunadacs: Alsóadacs: a volt helyi TVT-en a XXI. sz. csatornában*

222. *Sedum hillebrandtii* FENZL.: *Kunadacs: Kisadacs: a Pongrác-tanyától É-ra lévőbuckán; Kunpeszér: Jónástelek: a Szalma-tanyától É-ra /ex verbis Vajda Z./*
319. *Astragalus excapus* L.: *Kunadacs: Alsóadacs: a volt helyi TVT-en a Temető-domb É-i részén, Kisadacs: a Pongrác-tanyától É-ra lévőbuckán, Dámányadacs: az özv. Újvári-tanyától ÉNY-ra lévőréten a buckákon, Kunpeszér: Kerner (1863), Peszéradacs, Boros 1920, Felsőpeszér: Péntes 1936, Jónástelek: a Szalma-tanyától É-ra homokbuckákon /ex verbis Vajda Z./*
324. *Astragalus asper* WULF.: *Kunadacs: Kisadacs: a Pongrác-tanyától É-ra lévő buckán, Templomháti-dűlőben; Kunpeszér: Papp 1947, Szujkó-Lacza 1983, Felsőpeszér: Palik 1928, Kárpáti Z. 1935, Péntes 1936, Baksay 1952, Peszéradacs: Kárpáti Z. 1951, Peszéri-erdő: Szollát 1981, Pusztapeszér: Kárpáti Z. 1933, 1934, Vajda 1934, Jónástelek: a Szalma-tanyától É-ra /ex verbis Vajda Z./, Felsőpeszér: Kovács-réten*
363. *Lathyrus palustris* L.: *Kunadacs: Templomháti-dűlőben, a volt Úttörő Tsz. körüli réten*
681. *Gentiana pneumonanthe* L.: *Kunadacs: Dámányadacs: a volt helyi TVT-en, a csatornák közötti nádasban, Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos*
691. *Vinca herbacea* W. ET K.: *Kunadacs: Kisadacs: a Pongrác-tanyától É-ra lévőbuckán, Dinnyés-halom*
719. *Alkanna tinctoria* (L.) TAUSCH: *Kunadacs: Szodfridt 1958, Borhidi (1956). Telepített fekete fenyvesben, Kisadacs: a Pongrác-tanyától É-ra lévőbuckán, Dámányadacs: volt helyi TVT-en- a rét É-i részén; Kunpeszér: Felsőpeszér: Boros 1933, Kárpáti Z. 1951, Felsőpeszér és Gyón között Baksay – Jakucs 1952, Jónástelek: a Szalma-tanyától É-ra /ex verbis Vajda Z./*
738. *Onosma arenarium* W. ET K.: *Kunadacs: Dámányadacs: a Dinnyés-halomtól D-re az út túloldalán; Kunpeszér: Felsőpeszér: Boros 1933, Jónástelek: a Szalma-tanyától É-ra /ex verbis Vajda Z./*
1158. *Aster tripolium* subsp. *pannonicus* (JACQ.) SOÓ: *Kunadacs: Szodfridt 1959, Dámányadacs: a volt helyi TVT-en, a Micsinai-tanyánál*
1175. *Helichrysum arenarium* (L.) MÖNCH: *Kunadacs: Borhidi (1956) telepített fekete fenyvesben, Kisadacs: a Pongrác-tanyától É-ra lévőbuckán; Kunpeszér: Pusztapeszér: Kerner (1871), Jónástelek: a Szalma-tanyától É-ra, /ex verbis Vajda Z./*
1263. *Senecio paludosus* L.: *Kunadacs: Dámányadacs: Tőzeges, a volt helyi TVT-en nádasok szélében; Kunpeszér: Szodfridt 1958, Peszérpuszta: Vajda 1937, a Peszéri-erdő mellett: Szollát 1981, Felsőpeszér: Péntes 1934, Kovács-rét*
1292. *Cirsium brachycephalum* JURATZKA: *Kunadacs: Alsóadacs: Templomháti-dűlőben, a volt Úttörő Tsz. körüli réten, Dámányadacs: a volt helyi TVT-en, Kisnadrágszík, Tőzeges; Kunpeszér: Alsópeszér puszta: Boros 1920, Felsőpeszér: Kovács-rét; Tatárszentgyörgy: Szabadrét*
1322. *Centaurea sadleriana* JANKA: *Kunpeszér: Felsőpeszér: Kárpáti Z. 1936, Kovács-rét*

1448. *Dianthus superbus* L.: *Kunadacs: Dámányadacs: Gulya járás, a Leányváró-hegytől D-re, a volt helyi TVT-en, a XXII/c. sz. csatorna alatt, a Hegyes-hegytől K-re*
1715. *Allium sphaerocephalon* L.: *Kunadacs: Kisadacs: a Pongrác-tanyától É-ra lévőbuckán; Kunpeszér: Jónástelek: a Szalma-tanyától É-ra lex verbis Vajda Z./*
1763. *Leucojum aestivum* L.: *Tatárszentgyörgy: Szabadrét*
1772. *Iris spuria* L.: *Kunadacs: Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos; Kunpeszér: Szujkó-Lacza 1983, Felsőpeszér: Kárpáti Z. 1935, Papp 1947, Peszéradacs: Moesz 1926, Pusztapeszér-Peszérpuszta: Kárpáti Z. 1933, Bartha 1934, Alsópeszéri rétek; Tatárszentgyörgy: Szabadrét*
1773. *Iris sibirica* L.: *Kunadacs: Alsóadacs, Dámányadacs: Szujkó-Lacza 1983, Tőzeges, a volt helyi TVT-en, a XXII/c. sz. csatorna alatt, a Pongrác-tanyánál lévő hídtól É-ra, a Hegyes-hegytől ÉK-re, Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos; Kunpeszér: Nagylegelő: Szujkó-Lacza 1983, Peszérpuszta: Bartha 1934, Szodfridt 1958, Peszéradacs: Hanasiewicz 1935, Alsópeszéri rétek; Tatárszentgyörgy: Szabadrét*
1775. *Iris arenaria* W. ET K.: *Kunadacs: Alsóadacs: a Temető-dombon, a Hegyes-hegy É-i részén és attól DNY-ra, Kisadacs: a Pongrác-tanyától É-ra lévőbuckán*
1776. *Iris pumila* L.: *Kunadacs: Alsóadacs: a Temető-dombon*
1779. *Gladiolus palustris* GAUD.: *Kunpeszér: Felsőpeszér: Kovács-rét, 1995.06.28. , Mile N., Vajda Z., Bíró Cs., Nagy A. jelenlétében, 35 fő.*
1807. *Epipactis palustris* (L.) CR.: *Kunadacs: Alsóadacs: a volt helyi TVT-en, a Temető-domb D-i részén lévő felhagyott homokbányában, Dámányadacs: a Pongrác-tanyánál lévőhídtól É-ra, a csatorna partján, Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos lex verbis Vajda Z., Mile N./; Kunpeszér: Peszéradacs: Boros 1920, Felsőpeszér: Kovács-rét; Tatárszentgyörgy: Szabadrét*
1824. *Gymnadenia conopsea* (L.) R. BR.: *Kunadacs: Németh 1977, Németh 1980-84, Alsóadacs: a volt helyi TVT-hez tartozó Békéshegyi legelőn, Kisadacs: a Pongrác-tanyától NY-ra, Dámányadacs: Szujkó-Lacza 1983, Hegyes-hegytől É-ra és NY-ra lápréten, Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos; Kunbaracs: Szálmalmi dűlőben a Gombár-tanyától D-re; Kunpeszér: Felsőpeszér: Németh 1980-84, Kovács-rét; Tatárszentgyörgy: Szabadrét, Kunbaracs*
1826. *Ophrys spegodes* MILL.: *Kunadacs: Alsóadacs: a volt helyi TVT-en, a Temető-domb É-i részén, Dámányadacs: Kisnadrágszík, a Juhász-tanyától NY-ra és ÉNY-ra, az özv. Újvári-tanyától ÉNY-ra, a Hajdú tanyától ÉNY-ra; Kunpeszér: Felsőpeszér: Boros 1934, Bánó 1947, Peszéri puszta: Vajda 1934, Alsópeszéri rétek; Tatárszentgyörgy: Szabadrét*
1827. *Ophrys insectifera* L. EM. GRUBF. IN L.: *Kunpeszér: Felsőpeszér: Kárpáti Z.1934, Papp 1935, Alsópeszéri rétek*
1830. *Ophrys scolopax* CAV. subsp. *cornuta* (STEV.) CAMUS: *Kunadacs: Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos lex verbis Komjáthy A./; Kunpeszér: Felsőpeszér: Kárpáti Z. 1933, Vajda 1937, Baksay – Jakucs 1952, Németh 1984, Kovács-rét, Nagylegelő: Szujkó-Lacza 1983,*

- Peszéradacs: Jávorka 1935, Peszéri puszta: Vajda 1937, Alsópeszér: Kárpáti Z.1931, *Alsópeszéri rétek, Tengelyúti-dűlő; Tatárszentgyörgy: Szabadrét*
1831. *Orchis morio* L.: *Kunadacs: Alsóadacs: a volt helyi TVT-en, a Temető-domb É-i részén, az özv. Újvári-tanyától ÉNY-ra, a Szécsi Á.-tanyától É-ra, a Hajdú tanyától ÉNY-ra, Hegyes-hegytől DNY-ra*
1832. *Orchis coriophora* L.: *Kunadacs: Alsóadacs: Templomháti-dűlőben, a volt Úttörő Tsz. körüli réten, a Bagyinszki-tanya és a csatorna közti réten, Dámányadacs: Szujkó-Lacza 1983, az özv. Újvári-tanyától ÉNY-ra lévő réten, a Hajdú tanyától ÉNY-ra, a Simon-tanyától É-ra, Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos; Kunpeszér: Németh 1980-84, Felsőpeszér: Boros 1934, Papp 1947, Nagylegelő: Szujkó-Lacza 1983, Alsópeszéri rétek; Tatárszentgyörgy: Szabadrét*
- Orchis Timballii* VELEN.: *Kunadacs: Alsóadacs: Templomháti-dűlőben, a Bagyinszki-tanya és a csatorna közti réten 3 tő, Kunpeszér: Alsópeszéri rétek, Kunpeszér*
1834. *Orchis ustulata* L.: *Kunadacs: Alsóadacs: 1994-ben kb. 150 tő, Dámányadacs: az özv. Újvári-tanyától ÉNY-ra lévő réten 1995-ben 3 tő, Hegyes-hegytől DNY-ra, Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos Kunpeszér*
1836. *Orchis militaris* L.: *Kunadacs: Alsóadacs: Kisadacs: a Pongrác-tanyától ÉNY-ra, Dámányadacs: a volt helyi TVT-en, Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos; Kunpeszér: Felsőpeszér: Boros 1934, Németh 1980-84, Alsópeszéri rétek, Felsőpeszér: Kovács-rét; Tatárszentgyörgy: Szabadrét*
1840. *Orchis laxiflora* LAM. subsp. *palustris* (JACQ.) BONNIER ET LAYENS: *Kunadacs: Németh 1980-84; Alsóadacs: a volt helyi TVT-en, a Temető-dombtól Ény-ra, a Békéshegyi legelőn, Kisadacs: a Bakó-tanya mellett, Templomháti- dűlőben, a volt Úttörő Tsz. körüli réten és a Bagyinszki-tanya körül, Dámányadacs: Szujkó-Lacza 1983, ident. D. Kováts, Gulya járásban, a Leányváró-hegytől É-ra, az özv. Újvári-tanyától ÉNY-ra, a Pongrác-tanyától DK-re, a Koresanszki-tanya alatti réten, a Pongrác-tanyánál lévő hídtól D-re a csatorna K-i oldalán, a Szécsi Á.-tanya és az erdősáv között, a Hajdú tanyától ÉNY-ra, Hegyes-hegytől ÉK-re és Ny-ra, a Dinnyés-halomtól NY-ra, Homok-dűlő: Bicskei-erdő alatti réten, Makai-tanyánál, a Pajor-tanyával szemben, Nagyfalu-lapos; Kunbaracs: Szálmalmi-dűlőben, a Gombár-tanyától D-re; Kunpeszér: Németh 1980-84, Nagylegelő: Szujkó-Lacza, Peszéradacs: Papp 1947, Felsőpeszér: Kovács-rét; Alsópeszér: Boros 1920, Alsópeszéri rétek, Tatárszentgyörgy : Szabadrét*
1843. *Dactylorhiza incarnata* (L.) SOÓ: *Kunadacs: Németh 1980-84; Kunadacs: Alsóadacs: Templomháti-dűlőben a Bagyinszki-tanya és a csatorna közti réten, Kisadacs: a Bakó-tanya mellett, Dámányadacs: Szujkó-Lacza 1983, a Pongrác-tanyánál lévő hídtól É-ra, a Koresanszki-tanya alatti réten, a volt helyi TVT-en a Hegyes-hegytől NY-ra és K-re, Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos; Kunpeszér: Németh 1980-84, Felsőpeszér: Boros 1934, Papp 1947,*

Kovács-rét, Nagylegelő: Szujkó-Lacza 1983, Alsópeszéri rétek,; *Tatárszentgyörgy: Szabadrét* 1847. *Anacamptis pyramidalis* RICH.: Kunadacs: Újmajor: Szujkó-Lacza 1983, *Alsóadacs, Dámányadacs: a volt helyi TVT-en több helyen, pl. a Hegyes-hegytől É-ra, a Hajdú tanyától ÉNY-ra, Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos* lex verbis Komjáthy A./; Kunpeszér: Dabas és Kunpeszér között: Hanasiewicz 1935, Szodfridt 1958, Felsőpeszér: Németh 1980-84, Kovács-rét, Pusztapeszér: Degen 1912, Boros 1920, 1934
2118. *Stipa borsythenica* KLOKOV: *Kunadacs: Homok-dűlő: Nagyfalu-lapos, Dámányadacs: a Pongrác-tanyától É-ra*

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani Bíró Csabának (KNP), Komjáthy Andrásnak (KNP), Mile Noéminek, Mile Orsolyának, Nagy Attilának, Vajda Zoltánnak (KNP) akik részt vettek az egyes fajok felkutatásában ill. hozzájárultak adataik közzétételéhez.

IRODALOM:

1. SIMON, T. 1992: A magyarországi edényes flóra határozója. - Tankönyvkiadó., Budapest. ISBN 963 18 4340 8
2. SZUJKÓ-LACZA J., KOVÁCS. D. (ed.) 1993: The flora of the Kiskunság National Park In the Danube-Tisza mid region of Hungary (Volume 1.) – Magyar Természettudományi Múzeum ISBN 963 7093 19 2
3. BORHIDI, A. (1956-66): Oak forest in the Hungarian lowland.
4. KERNER, A. (1863): Das Pflanzenleben der Donauländer. – Wagner Verl., Innsbruck, 348 pp.